

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/40/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118351241
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Kočičková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6118351241.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Danice Kočičkovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Zity Nagypálovej ako členov senátu, v právnej veci navrhovateľky V.. R. E., rodenej H., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. A., X. 3, právne zastúpenej GEREK & MESSINGEROVÁ s. r. o., so sídlom Horná Strieborná 4, Banská Bystrica, a manžela navrhovateľky V.. Q. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XX/X, W. 2, H. republika, právne zastúpeného JUDr. Pavlom Torňošom, advokátom, so sídlom Tomášikova 50/D, 831 04 Bratislava, v konaní o rozvod manželstva a o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletej R. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, za účasti komisára pre deti, o odvolaní otca a matky maloletej R. E., nar. proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 32P/244/2018-492 zo dňa 23. júla 2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd prvej inštancie uložil otcovi maloletej R. E., nar. XX.XX.XXXX povinnosť prispievať na výživu maloletej R. E. výživným vo výške 230,- Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku a vo výroku o trovách prvoinštančného konania p o t v r d z u j e .

II. Vo výroku, ktorým súd prvej inštancie upravil styk otca s maloletou R. E., nar. XX.XX.XXXX m e n í tak, že otec maloletej má právo stretávať sa s maloletou R. E., nar. XX.XX.XXXX každý párný týždeň v roku v piatok od 15.30 hod. do 18.30 hod., v sobotu od 14.00 hod. do 18.30 hod. a v nedeľu od 11.00 hod. do 15.00 hod.

III. Vo výroku, ktorým súd prvej inštancie uložil rodičom maloletej R. E., nar. XX.XX.XXXX povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a konanie v uvedenom rozsahu zastavuje.

IV. Žiaden z účastníkov konania n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd manželstvo navrhovateľky V.. R. E., rodenej H., nar. XX.XX.XXXX a manžela V.. Q. E., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa XX.XX.XXXX v Prahe, Česká republika, zapísané v knihe manželstiev Ministerstva vnútra SR - osobitná matrika Bratislava, vo zväzku OM/XX, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XXX rozviedol (výrok I.). Maloletú R. E., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode manželstva zveril okresný súd do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia sú oprávnení maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach samostatne (výrok II.). Otcovi maloletej R. E. okresný súd uložil povinnosť prispievať na jej výživu výživným vo výške

230,- Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku (výrok III.). Styk otca s maloletou R. E. okresný súd upravil nasledovným spôsobom:

1/ každý páry týždeň v roku v piatok od 15.30 hod. do 18.30 hod., v sobotu od 14.00 hod. do 18.30 hod., v nedeľu od 11.00 hod. do 15.30 hod.,

2/ každý nepárny rok počas zimných prázdnin od 25.12. do 29.12. denne od 10.00 h do 18.30 h a každý páry rok od 29.12. do 02.01. denne od 10.00 h do 18.30 h,

3/ každý nepárny rok počas jarných prázdnin od pondelka do piatka denne od 10.00 h do 18.30 h,

4/ každý páry rok počas veľkonočných prázdnin od piatka do pondelka denne od 10.00 h do 18.30 h,

5/ každý rok počas letných prázdnin od 01.07. do 16.07. denne od 10.00 h do 18.30 h a od 01.08. do 15.08. denne od 10.00 h do 18.30 h (výrok IV.).

Zároveň okresný súd rozhodol, že otec maloletej je oprávnený maloletú v stanovené dni a hodiny od matky prevziať pred vchodom do obytného domu matky a povinný maloletú matke v stanovené dni a hodiny odovzdať pred vchodom do obytného domu matky (výrok V.). Matke maloletej uložil okresný súd povinnosť maloletú na styk s otcom pripraviť a styk otcovi s maloletou umožniť (výrok VI.). Rodičom maloletej uložil okresný súd povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica (výrok VII.). O trovách konania rozhodol okresný súd podľa ustanovenia § 52 zákona č. 161/2015 Z. z., Civilného mimosporového poriadku (ďalej v texte len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok VIII.).

1.1 V odôvodnení predmetného rozsudku okresný súd uviedol, že navrhovateľka (ďalej aj „matka maloletej“) sa návrhom na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletej R. E. na čas po rozvode manželstva domáhala rozvodu manželstva z toho dôvodu, že s manželom nežijú v spoločnej domácnosti približne od júna 2015, kedy sa z ich spoločnej domácnosti odsťahovala. Ich manželstvo bolo od začiatku komplikované, nakoľko majú obidvaja rozdielne názory na život a na fungovanie v bežných veciach. Manželstvo uzatvárali pod tlakom v čase, keď manželovi oznámila, že je tehotná, ktorý sa však v úvode uzavretiu manželstva bránil. S manželom majú rozdielne názory aj na výchovu ich maloletej dcéry. S manželom ju v podstate nič nespája, okrem ich dcéry. Prakticky od júna 2015 nielenže spolu nežijú s manželom v jednej domácnosti, ale spolu ani nehospodária, intímne nežijú a ich komunikácia je výlučne obmedzená len na otázky týkajúce sa ich maloletej dcéry, pričom je komplikovaná. Ich vzájomné vzťahy sú natoľko rozvrátené, že nie je možná náprava ich spolužitia a reálna záchrana ich manželstva. Ich manželstvo si neplní svoje funkcie a ani svoj účel a vzhľadom na už uvedené, ani nemožno od nich očakávať obnovenie manželského spolužitia. Na čas po rozvode manželstva navrhovateľka navrhla, aby súd upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletej R. tak, že zverí maloletú R. (ďalej aj „maloletá“) do jej osobnej starostlivosti s tým, že bude oprávnená maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach, otec bude povinný prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 250,- Eur mesačne, vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca a zároveň bude otec oprávnený stretávať sa s maloletou každý páry víkend v mesiaci v sobotu od 14.00 hod. do 17.00 hod. a v nedeľu od 11.00 hod. do 14.00 hod. za jej prítomnosti. Zverenie maloletej R. do jej osobnej starostlivosti a navrhovanú úpravu styku otca s maloletou na čas po rozvode manželstva odôvodnila navrhovateľka tým, že otec sa o ich dcéru nikdy samostatne nestaral a nikdy sa nepodieľal na chode domácnosti so zabezpečením všetkých potrieb ich maloletej dcéry. Maloletej bol diagnostikovaný Aspergerov syndróm. Ich dcéra vníma otca veľmi svojským spôsobom vzhľadom na to, že sú spolu veľmi málo. Manželova rodina sú pre ich dcéru cudzí ľudia. Ich dcéra má typické ťažkosti v rámci socio-komunikačného kontextu, jej správanie je v poriadku, pokiaľ sa dodržiavajú všetky stereotypy, na ktoré je zvyknutá, ktoré si vynucuje, a na ktorých trvá. Otec maloletej popiera akúkoľvek existenciu ochorenia ich dcéry. Ich dcéra je vzhľadom na uvedenú diagnózu, ak nemá v rámci jej každodenných stereotypov to isté, v podstate nezvládnuteľná, pričom jej správanie je úplne mimo bežnú normu. Nakoľko otec spočiatku nejavil záujem o ich maloletú dcéru, tá ho vníma veľmi svojským spôsobom, a keďže je na mamu (aj vzhľadom na jej diagnózu) naviazaná, jednoducho vyžaduje stále jej prítomnosť. Jediná osoba, ktorá vie dcéru zvládnuť bez jej prítomnosti, je jej matka, ktorá jej s dcérou pomáha v čase, keď je v práci. „Do budúcnosti nevyklučuje možnosť stretávania sa ich dcéry s otcom bez jej prítomnosti, ale nateraz vzhľadom na diagnózu dcéry, ale aj jej vek, si to nevie reálne predstaviť“. Otec maloletej R. podľa matky maloletej neprispôbil svoje správanie diagnóze ich maloletej dcéry, túto diagnózu ignoruje, popiera existenciu diagnostikovaného ochorenia ich dcéry. V období od januára do septembra 2017 videl dcéru len počas štyroch víkendov, kedy mu ju prišla ukázať do Prahy. V období od októbra 2018 do marca 2019 sa na základe vlastného rozhodnutia nestretával s ich dcérou. Po podaní návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu manželstva (konanie vedené na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn.

37P/291/2017), teda niekedy ku koncu roka 2018 začal otec maloletej na maloletú pravidelne finančne prispievať sumou 200,- Eur. Vzhľadom na diagnózu ich dcéry a jej zdravý psychický a harmonický vývin je toho názoru, že pri úprave styku otca s ich dcérou je nevyhnutná jej prítomnosť. S dcérou navštevuje neurologickú ambulanciu z dôvodu porúch spánku, psychologickú a psychiatrickú ambulanciu z dôvodu porúch správania a diagnostikovaného Aspergerovho syndrómu, ako aj gastroenterologickú ambulanciu z dôvodu gastroezofageálnej refluxnej choroby pažeráka a intolerancie laktózy, kvôli čomu má ich dcéra upravené diétne stravovanie. K navrhovanej výške výživného matka maloletej v návrhu na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletej na čas po rozvode manželstva uviedla, že jej príjem je cca 600,- Eur mesačne, mesačné výdavky na maloletú sú vo výške 505,- Eur, otec maloletej je konateľom a spoločníkom v spoločnostiach Mastercom, s. r. o. a Art Antikvariat, s. r. o., tiež podniká ako fyzická osoba, je vlastníkom bytu a poľnohospodárskej pôdy, v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica, pod sp. zn. 37P/291/2017 uviedol, že jeho príjem je 1 000,- Eur mesačne.

1.2 Manžel navrhovateľky (otec maloletej) v písomnom vyjadrení k návrhu na rozvod manželstva uviedol, že s rozvodom manželstva nesúhlasí, žiada návrh na rozvod manželstva zamietnuť z dôvodu, že rozvod manželstva nie je v záujme maloletej, ako aj práva maloletej na starostlivosť obidvoch rodičov. Matkou uvedené skutkové tvrdenia vo veci rozvratu manželstva označil za klamstvá, uviedol, že k týmto tvrdeniam matka maloletej nepredložila žiadne dôkazy, jedná sa o projekciu matkiných predstáv a fikcií. Ďalej uviedol, že je zrejmé, že matka maloletej má z detstva zažitú sociálne vzory pochádzajúce z jej rodinného prostredia, nakoľko vyrastala v rozvrátenej rodine, a preto považuje za normálne, že maloleté dieťa bude vyrastať bez styku s otcom, odvolávajú sa na diagnostikovanie Aspergerovho syndrómu a potrebu akceptovania stereotypov a prostredia, na ktoré je dieťa zvyknuté, avšak opomína pritom skutočnosť, že maloletú vo veku troch rokov vytrhla zo zažitého sociálneho prostredia rodiny a bydliska v Prahe.

1.3 Kolízny opatrovník maloletej sa počas konania na súde prvej inštancie písomne vyjadril v podaní zo dňa 29. 03. 2019 a zo dňa 15. 04. 2020 a ústne do zápisnice o pojednávaní konanom na súde prvej inštancie dňa 9. 04. 2019 a dňa 18. 06. 2021. V písomnom vyjadrení k návrhu na rozvod manželstva zo dňa 29. 03. 2019 kolízny opatrovník maloletej uviedol, že odporúča pojednávanie určené na deň 09. 04. 2019 odročiť do doby, kým nebude vypracovaný znalecký posudok v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/291/2017 (konanie o návrhu matky maloletej na úpravu práv a povinností k maloletej R. na čas do rozvodu manželstva). Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka k návrhu na rozvod manželstva zo dňa 29. 03. 2019 okresný súd zistil, že kolízny opatrovník maloletej vykonal sociálne šetrenie v domácnosti otca v 1-izbovom prenajatom byte na adrese A. A., Na L. XX. Sociálnym šetrením v domácnosti matky kolízny opatrovník maloletej zistil, že matka maloletej má pre maloletú vytvorené vhodné podmienky pre jej všestranný vývoj. Konštatoval zjavnú citovú väzbu maloletej na matku, maloletá sa k matke opakovane spontánne pritulila a dožadovala sa jej pozornosti. K písomnému vyjadreniu zo dňa 29. 03. 2019 kolízny opatrovník maloletej pripojil správu z poradensko-psychologického procesu datovanú dňom 15.03.2019, z ktorej vyplynulo, že v rámci rodičovskej komunikácie sa názory rodičov rozchádzajú v tom, že matka maloletej vníma, že otcovi poskytuje dostatok informácií o dieťati, čo otec aj prijíma, ale má pocit, že pre neho sú matkou poskytnuté informácie o maloletej nedostatočné. Požadoval by viac konkrétnych informácií o maloletej. V rámci poradenského procesu bolo otcovi maloletej vysvetlené, že má právo informovať sa o dieťati aj sám u lekára alebo v materskej škole (ktorú maloletá v tom čase navštevovala). Pre otca nebola táto možnosť informovania sa o maloletej prijateľná a chcel, aby ho o maloletej informovala matka maloletej. V uvedenej súvislosti kolízny opatrovník maloletej uviedol, že problémy v komunikácii rodičov vznikajú z toho dôvodu, že obsah komunikácie vníma každý rodič maloletej odlišne (matka má pocit, že poskytnuté informácie sú dostatočné a korektné, otec vníma poskytnuté informácie ako nedostatočné). Vo vzťahu ku kontaktu otca s maloletou rodičia maloletej uviedli, že kontakt otca s maloletou prebieha v prítomnosti obidvoch rodičov maloletej. Nezhody prameňa z iného názoru rodičov maloletej na dĺžku kontaktu (stretávania sa) otca s maloletou, pričom otec maloletej má pocit, že s maloletou trávi málo času, namieta aj kontakt s maloletou za prítomnosti matky, pretože má záujem, aby bol s dieťaťom osamote, pričom trvá na časovo širšom kontakte s maloletou a bez prítomnosti matky. V uvedenej správe z poradensko-psychologického procesu zo dňa 15. 03. 2019 sa ďalej konštatuje, že spolupráca s rodičmi maloletej nie je podmienená záujmami maloletej, ale potrebami samotných rodičov. V poradenskom procese (klient - psychológ) a aj medzi rodičmi navzájom absentujú základné podmienky spolupráce ako je úcta, dôvera, rešpekt, vzhľadom k čomu poradenský proces nie je nápomocný.

1.4 Na pojednávaní konanom na okresnom súde dňa 9. 04. 2019 kolízny opatrovník maloletej uviedol, že matka sa o maloletú riadne stará, v jej starostlivosti neboli zistené nedostatky, preto maloletá môže byť zverená matke do jej osobnej starostlivosti s tým, že súd určí výživné na maloletú primerane potrebám maloletej a upraví styk otca s maloletou. Zároveň kolízny opatrovník maloletej poukázal na jeho návrh uvedený v písomnom vyjadrení k návrhu na rozvod manželstva zo dňa 29. 03. 2019, a to na návrh na odročenie pojednávania do vypracovania znaleckého posudku v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/291/2019 (o úpravu práv a povinností k maloletej R. na čas do rozvodu manželstva), s čím právni zástupcovia manželov - rodičov maloletej súhlasili. Uznesením č. k. 32P/244/2018-195 zo dňa 28.06.2019 okresný súd prerušil konanie a následne uznesením č. k. 32P/244/2018-212 zo dňa 22.01.2020 rozhodol o pokračovaní v konaní. Otec maloletej opakovane s rozvodom manželstva nesúhlasil z dôvodu, že nie je v záujme maloletej. Argumentoval tým, že pokiaľ má maloletá diagnostikovaný Aspergerov syndróm, tak bezpochyby potrebuje spoločnú starostlivosť obidvoch rodičov a nie len jedného rodiča.

1.5 V ďalšom písomnom vyjadrení zo dňa 15. 04. 2020 kolízny opatrovník maloletej uviedol, že maloletá je naďalej v starostlivosti matky, ktorá sa o ňu vzorne stará. Zároveň kolízny opatrovník konštatoval, že styk otca s maloletou momentálne neprebíha, a to vzhľadom na epidemiologickú situáciu v krajine a na uzatvorenie štátnych hraníc. Kolízny opatrovník maloletej k vyjadreniu zo dňa 15. 04. 2020 pripojil správu z poradensko-psychologického procesu datovanú dňom 15. 04. 2020, z ktorej okresný súd zistil, že v tom čase kontakt otca s maloletou neprebíhal vôbec ani osobne, ani telefonicky. Vo vzťahu ku vzájomnej komunikácii rodičov maloletej sa otec maloletej vyjadril tak, že s matkou maloletej komunikuje výlučne mailovou formou, nakoľko mu matka maloletej neposkytla telefonický kontakt. Prostredníctvom mailovej komunikácie od matky dostáva informácie ohľadom zdravotného stavu maloletej a materskej školy (ktorú maloletá v tom čase navštevovala). Z ďalšej správy z poradensko-psychologického procesu zo dňa 01. 02. 2021 okresný súd zistil, že od septembra 2020 sa kontakt otca s maloletou nerealizuje z dôvodu prebiehajúcej epidemiologickej situácie. Vzhľadom k tomu, že osobný kontakt medzi otcom a maloletou sa pre epidemiologickú situáciu v tom čase nerealizoval, rodičom maloletej boli navrhnuté iné formy realizovania kontaktu (styku) medzi otcom a maloletou. Otec maloletej navrhol kontakt prostredníctvom sociálnej siete (videohovor, Skype), prípadne aj bežný telefonický kontakt podľa potreby maloletej. Matka maloletej sa vyjadrila, že o spomínaných formách kontaktu otca s maloletou neuvažuje. Bola však usmernená, že je v záujme maloletej, aby kontakt s otcom nebol úplne prerušený a aby zväžila iné formy kontaktu otca s maloletou.

1.6 Z charakteristiky maloletej vypracovanej súkromnou základnou školou zo dňa 01. 03. 2021 okresný súd zistil, že maloletá je žiačkou 1. triedy a vo všetkých predmetoch dosahuje výborné výsledky. Jej vedomosti sú nadštandardné, presahujú obsah prváckych osnov. U maloletej sa v rámci vyučovacieho procesu neprejavujú poruchy správania, v prípade únavy sa u nej vyskytuje zhoršené sústredenie a hyperaktivita. Nakoľko sa pri výuke využívajú prvky Montessori pedagogiky a vysoko efektívneho učenia, výuka prebieha v malých skupinách, s individuálnym prístupom, bez nutnosti zotrvať na svojom mieste v lavici spolu s využívaním psychohygieny, relaxačných chvíľok a pohybových aktivít. Maloletá nepotrebuje dodatočné úpravy prostredia, ani ďalšie špeciálne postupy zo strany učiteliek. V kolektíve je obľúbená a nekonfliktná. Má svoju najlepšiu kamarátku a vychádza dobre aj s ostatnými deťmi. Je priateľská, vnímavá a veselá. Do školy chodí rada. Spolupráca školy s matkou maloletej je veľmi dobrá, škola je s ňou v častom kontakte.

1.7 Zo správy zo sociálneho zisťovania zo dňa 29. 04. 2021 okresný súd zistil, že s maloletou bol vykonaný pohovor, pri ktorom maloletá uviedla, že býva spolu s maminkou, býva tam aj starká. Na ďalšie otázky uviedla, že je jej u maminky dobre, lebo sa s ňou hrá, učí sa s ňou, varí. Chodí už do školy, v škole má rada matematiku. V škole sa učia, ale jej sa páčilo aj vtedy, keď sa do školy nechodilo a učili sa s maminkou doma. Ale páči sa jej aj škola, lebo tam má kamarátky. Ak nie je v škole, hrá sa doma s maminkou a rada kreslí. Na otázku s kým je jej dobre, odpovedala maloletá Liliána síce nezrozumiteľne, ale z jej odpovede bolo zrejmé, že je rada s maminou, starkou a s kamarátkami. Počas kreslenia rozprávala, nemala problémy sa vyjadrovať, po kreslení si obrázok podpísala menom písaným písmom. Na otázku sociálnej pracovníčky, či ju môže prísť pozrieť domov, maloletá odpovedala, že áno, ak to maminka dovoľí. Zo správy zo sociálneho zisťovania zo dňa 29. 04. 2021 okresný súd ďalej zistil, že matka maloletej má pre maloletú vytvorené vhodné bytové podmienky, o dieťa je v domácnosti matky dobre postarané. Otec sa o dieťa zaujíma a matka mu kontakt s maloletou primerane pandemickým opatreniam umožňuje. Rodičia sa v zmysle rozhodnutia súdu (rozsudok Okresného súdu Banská

Bystrica č. k. 37P/291/2019-728 zo dňa 10. 10. 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11CoP/5/2020 zo dňa 30. 04. 2020) podrobujú poradenskému procesu. Komunikácia rodičov sa zlepšila. V závere predmetnej správy zo sociálneho zisťovania kolízny opatrovník maloletej opätovne odporučil zveriť maloletú do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazat' výživným primerane jeho možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom, s prihliadnutím na vek, potreby a zdravotný stav maloletej a zároveň odporučil upraviť stretávanie otca s maloletou v zmysle posledného rozhodnutia súdu (rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 37P/291/2019-728 zo dňa 10. 10. 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11CoP/5/2020 zo dňa 30. 04. 2020). K správe zo sociálneho zisťovania pripojil kolízny opatrovník maloletej správu z poradensko-psychologického procesu, datovanú dňom 28. 04. 2021, kde sa konštatuje, že v rámci pohovoru s maloletou bola matka prítomná v miestnosti po celý čas rozhovoru s maloletou, miestnosť odmietla opustiť. Správanie maloletej počas pohovoru bolo spontánne, detské, hravé. „Neboli však vytvorené objektívne podmienky pre prácu s maloletou a zistenie objektívneho prežívania maloletej vo vzťahu k obidvom rodičom a k rodinnej situácii. Pohovor s maloletou mal preto len formálny charakter, pričom z uvedených dôvodov nebolo možné podať objektívne záverečné stanovisko v predmetnej veci“.

1.8 Okresný súd v odôvodnení odvolaní napadnutého rozsudku ďalej uviedol, že po vypracovaní znaleckého posudku znalcom Mgr. Františkom Nociarom v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/291/2019, nariadil na deň 18.06.2021 v tejto veci pojednávanie, kde kolízny opatrovník maloletej s ohľadom na závery znaleckého posudku vypracovaného v konaní sp. zn. 37P/291/2019 odporučil maloletú R. zveriť do osobnej starostlivosti matky a (rovnako ako vo svojich predchádzajúcich vyjadreniach) zaviazat' otca platiť na maloletú R. výživné primerane jeho možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom, s prihliadnutím na vek, zdravotný stav a potreby maloletej. Styk otca s maloletou odporučil kolízny opatrovník upraviť v súlade s návrhom znalca a v súlade s posledným rozhodnutím súdu s tým, že na začiatok, keďže bola z dôvodu pandemickej situácie dlhšia odmlka v stretávaní otca s maloletou, kolízny opatrovník maloletej navrhol, aby bol styk otca s maloletou upravený aspoň po dobu troch mesiacov za prítomnosti matky a následne bez prítomnosti matky, keďže otec má v Banskej Bystrici prenajatý byt a môže sa tam s maloletou stretávať. Úrad komisára pre deti na pojednávaní konanom na okresnom súde dňa 18.06.2021 uviedol, že vedie spisovú dokumentáciu vo veci maloletej od roku 2019, konkrétne od 10.04. 2019. Po oboznámení sa so spisovou dokumentáciou vedenou na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny a po oboznámení sa so znaleckým posudkom, vypracovaným Mgr. Františkom Nociarom, zastáva názor, že zverenie maloletej v súčasnej dobe do osobnej starostlivosti matky je vhodným riešením. Úrad komisára pre deti súdu prvej inštancie navrhol, aby upraviť stretávanie sa maloletej s otcom prvé tri mesiace za prítomnosti matky a ďalšie mesiace už bez prítomnosti matky. Ohľadom dĺžky styku odporučal, aby súd prihliadal na názory odborníka a zároveň aj na schopnosti a momentálnu situáciu maloletej. Zároveň žiadal matku, aby podporovala u maloletej vzťah k otcovi, to znamená, aby pozitívne vplývala na maloletú, aby vnímavo pristupovala k jej potrebám, aby jej čítala rozprávky v českom jazyku, pretože je to jazyk, ktorým rozpráva jej otec a zároveň, aby matka maloletej vysvetlila pozitívne vzťah otca k maloletej, to znamená, aby aj maloletá pochopila nielen rolu matky vo svojom živote, ale aj rolu otca, pretože je to pre maloletú veľmi dôležité. Právna zástupkyňa matky v záverečnej reči žiadala manželstvo rodičov maloletej rozviesť argumentujúc tým, že sú na to splnené všetky zákonom stanovené podmienky. Žiadala zveriť maloletú do osobnej starostlivosti matky, ktorá by spravovala jej majetok. Úpravu styku navrhla upraviť na každý párny týždeň v mesiaci v sobotu od 14.00 hod. do 18.30 hod. a v nedeľu od 11.00 hod. do 15.30 hod. za prítomnosti matky. Výživné žiadala určiť vo výške 250,- Eur mesačne z dôvodu, že výživné určené v takejto sume je v záujme maloletej, nakoľko od poslednej úpravy výživného (rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 37P/291/2019-728 zo dňa 10. 10. 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11CoP/5/2020 zo dňa 30. 04. 2020) došlo k zmene pomerov na strane maloletej v tom, že maloletá nastúpila do základnej školy, čiže zvýšenie výživného o sumu 50,- Eur mesačne je dôvodné. Právny zástupca otca maloletej uviedol že nie sú splnené podmienky na rozvod manželstva. V prípade, ak súd na základe vykonaného dokazovania dospje k záveru, že hmotnoprávne podmienky na rozvod manželstva sú splnené a rozhodne, že dieťa zveruje do výlučnej starostlivosti matky, tak otec maloletej má za to, že ním navrhovaná úprava práv a povinností k maloletej a rozsah styku s maloletou je plne v záujme maloletej, rešpektuje závery znaleckého posudku, je v súlade so zákonom a s Dohovorom o právach dieťaťa, pretože zohľadňuje to, aby aj otec maloletej mal možnosť budovať si s maloletou vzťah. Výživné na maloletú R. žiadal určiť vo výške 200,- Eur mesačne z dôvodu, že takto určené výživné je podľa jeho názoru primerané. Poukázal na niektoré rozhodnutia Ústavného súdu ČR, týkajúce sa výživného na maloleté dieťa ako aj na tú skutočnosť, že náklady spojené s cestou za maloletou a

so zabezpečením bývania v mieste bydliska maloletej sú výdavky na maloletú, ktoré musí vynakladať, nakoľko došlo k premiestneniu maloletej z miesta jej obvyklého pobytu v Českej republike na Slovensko. K požiadavke matky maloletej, aby na jednej strane nedošlo k rozšíreniu styku otca s maloletou a na strane druhej aby došlo k zvýšeniu výživného na maloletú, otec maloletej uviedol, že má zato, že takáto požiadavka matky maloletej robí z otca maloletej len toho kto si má plniť vyživovaciu povinnosť stále vo vyššej a vyššej miere, pričom z vyjadrenia matky maloletej je zrejmé, že na strane matky maloletej žiadna vôľa, resp. žiadny skutok, žiadne úkony k tomu, aby došlo k vybudovaniu lepšieho vzťahu otca s maloletou, resp. aby došlo k rozšíreniu styku otca s maloletou, neexistuje. Žiadal preto aby súd na základe vykonaného dokazovania rozšíril styk otca s maloletou tak, ako navrhol. Kolízny opatrovník maloletej v záverečnej reči na pojednávaní konanom na okresnom súde dňa 18. 06. 2021 odporučil maloletú zveriť do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazať platiť na maloletú výživné vo výške 250,- Eur mesačne a upraviť stretávanie otca s maloletou v zmysle znaleckého posudku.

1.9 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku ďalej uviedol, že z pripojeného „opatrovaneckého“ spisu maloletej zistil, že na Okresnom súde Banská Bystrica prebiehalo pod sp. zn. 37P/291/2017 na základe návrhu matky maloletej konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas do rozvodu manželstva. V predmetnej veci bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých Mgr. Františkom Nociarom, ktorý vypracoval dňa 07.06.2019 Znalecký posudok č. 24/2019, z ktorého záverov okresný súd zistil, že otec maloletej má vytvorený vzťah k maloletej, prejavujú sa v ňom emócie, city, pričom má svoj spôsob jeho realizácie. Vzťah maloletej k otcovi je vytvorený v obmedzenej miere, má však potrebnú emočnú aj citovú zložku, zrejmý je odstup, určitá zdržanlivosť v citových prejavoch, čo môže byť následkom málo intenzívneho kontaktu maloletej s otcom. U maloletej je nižšia úroveň prežívania spolupatričnosti s otcom, v kontakte s ním nie je u dieťaťa dostatočný pocit istoty a bezpečia. Na druhej strane sa však maloletá rýchlo adaptuje na kontakt s otcom. Potenciál adaptability maloletej je dostatočný a nie je viazaný na ochranu matky k novým situáciám. Matka sa na maloletú výrazne naväzuje, má veľkú potrebu byť jej nápomocná, chrániť ju, čo má obraz hyperprotektivity. Znalec odporučil, aby matka maloletej upustila od hyperprotektivity a aby otec maloletej prešiel z pozície teoretika výchovy k jej praktickému realizovaniu a k zaoberaniu sa dieťaťom. Maloletá podľa vyjadrenia znalca v Znaleckom posudku č. 24/2019 zo dňa 07. 06. 2019, vypracovanom v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/291/2017 je schopná zvládnuť kontakt s otcom bez prítomnosti matky v rozsahu troch hodín cez víkendové dni.

1.10 V konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/291/2017 Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom č. k. 37P/291/2017-728 zo dňa 10.10.2019 zveril maloletú R. do osobnej starostlivosti matky s tým, že matka je oprávnená maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach, otca zaviazal prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 200,- Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 01.10.2019 a upravil styk otca s maloletou na každý párný týždeň v mesiaci v sobotu od 14.00 hod. do 18.30 hod. a v nedeľu od 11.00 hod. do 15.30 hod. Rodičom maloletej uložil okresný súd povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v konaní vedenom pod sp. zn. 11CoP/5/2020 rozsudkom zo dňa 30. 04. 2020 rozsudok okresného súdu zmenil len v časti výroku I. rozsudku okresného súdu, týkajúcej sa zastupovania maloletej a spravovania jej majetku, a to tak, že maloletú budú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach obidvaja rodičia (nielen matka maloletej, tak ako určil okresný súd); v ostatných výrokoch a vo zvyšnej časti výroku I. (v ktorej okresný súd zveril maloletú R. do osobnej starostlivosti matky) odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vydanému v tejto veci (vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/244/2018) sa matka a aj otec maloletej odvolali. Matka maloletej v odvolaní uviedla, že podáva odvolanie proti IV. a VII. výroku rozsudku súdu prvej inštancie, proti zvyšným výrokom rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie nepodáva. V nadväznosti na uvedené matka maloletej v odvolaní uviedla, že sa nestotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie v časti, v ktorej súd prvej inštancie upravil styk otca s ich maloletou dcérou, pretože dcéra má diagnostikovaný Aspergerov syndróm, teda autistický vývoj jej osoby, ktorý významne ovplyvňuje jej prežívanie v každodennom živote. U dcéry pozorovala vybočenie zo správania sa v porovnaní s deťmi v obdobnom veku, ktoré sa prejavuje najmä tým, že dcéra je naviazaná na pravidelné stereotypne sa opakujúce situácie, ľudia a akúkoľvek činnosť opakujúceho sa charakteru a čo i len minimálne vybočenie zo zaužívaného stereotypu

je pre ňu nevysvetliteľné, pričom uvedené možno okamžite vidieť na úplne neprimeraných reakciách dcéry. Akékoľvek vymknutie sa z rutiny spôsobuje jej neovládateľné konanie a ťažko zvládnuteľné prejavy hnevu, kriku a plaču. Na základe podozrenia z autistického vývoja osobnosti dieťaťa, Aspergerovho syndrómu pri psychiatrickom vyšetrení u MUDr. Ivety Šajgalíkovej bolo MUDr. Ivetou Šajgalíkovou odporučené vyšetrenie dcéry na špecializovanom pracovisku, ktoré bolo zrealizované 17.05.2018 v Trnave u PhDr. Jánošíkovej, PhD. Na tomto špecializovanom pracovisku sa podozrenie na Aspergerov syndróm u dcéry potvrdilo. Vzhľadom na tieto skutočnosti bola dcéra uznaná ÚPSVaR Banská Bystrica za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. V uvedenej súvislosti matka maloletej R. v odvolaní uviedla, že má za to, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o úprave styku dcéry s otcom opomenul tento podstatný fakt zobrať na zreteľ, rovnako ako opomenul zobrať na zreteľ znalecký posudok vypracovaný znalcom Mgr. Františkom Nociarom v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/291/2017, ktorého predmetom bola okrem iného aj úprava styku otca s maloletou na čas do rozvodu manželstva (z dôvodu vyhotovenia ktorého bolo toto konanie sp. zn. 32P/244/2018 prerušené). V uvedenej súvislosti matka maloletej v odvolaní uviedla, že znalec Mgr. František Nociar v Znaleckom posudku č. 24/2019 zo dňa 07. 06. 2019 jednoznačne skonštatoval, že úprava styku maloletej R. s otcom, tri hodiny v sobotu a v nedeľu sa javí byť vzhľadom na diagnózu maloletej dostatočná. Pokiaľ súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku poukázal na to, že predmetný znalecký posudok bol vypracovaný v roku 2019, odkedy uplynul určitý čas, tak k uvedenému uvádza, že možno súhlasiť so súdom prvej inštancie, že od roku 2019 uplynul určitý čas, avšak ak mal súd prvej inštancie akékoľvek pochybnosti ohľadom záverov vyššie uvádzaného znaleckého posudku, mal v danej veci vypočítať znalca Mgr. Františka Nociara alebo mal dať vypracovať nový znalecký posudok. V uvedenej súvislosti matka maloletej v odvolaní ďalej uviedla, že počas obdobia prvej a druhej vlny COVID - 19 sa otec s dcérou stretával v minimálnej miere, a to na základe jeho rozhodnutia, napriek výnimke pre vstup na územie SR, ktorá ho oprávňovala cestovať na územie SR na základe právoplatného súdneho rozhodnutia o úprave styku s dieťaťom. Otec sa s dcérou stretával v časovom rozmedzí 4 - 5 hodín len v období mesiacov júl až september 2020, následne nastala zo strany otca odmlka v stretávaní sa s maloletou na obdobie cca 8 mesiacov. V uvedenom rozhodnutí mal otec maloletej upravený výkon rodičovských práv k maloletej tak, že sa s dcérou mohol stretávať každý páry týždeň v mesiaci v sobotu od 14.00 hod. do 18.30 hod. a v nedeľu od 11.00 hod. do 15.30 hod. Podľa názoru matky maloletej súd prvej inštancie si vybral z uvedeného znaleckého posudku, vypracovaného znalcom Mgr. Františkom Nociarom len tvrdenie znalca, že otec je v otázkach výchovy teoretik a úplne odignoroval ďalšie tvrdenia znalca, že spôsobilosť otca postarať sa o dcéru je na minimálnej úrovni, chýba mu schopnosť venovať svoju plnú energiu a čas inej osobe ako sebe, nedostatočne reflektuje na potreby prežívania a na city dcéry a v kontakte s ním nie je u dieťaťa dostatočný pocit istoty a bezpečia, čo je uvedené v Znaleckom posudku č. 24/2019 vypracovanom dňa 07. 06. 2019 znalcom Mgr. Františkom Nociarom. V nadväznosti na uvedené matka maloletej v odvolaní uviedla, že znalec Mgr. František Nociar v predmetnom znaleckom posudku okrem iného uviedol aj to, že otec vníma situáciu ako súťaž či súboj s matkou, nechce byť porazený, cieľ má získať dieťa, nezaobrá sa tým, čo bude potom. Súd prvej inštancie nezobral podľa matky maloletej do úvahy ani fakt, že otec je impulzívny človek s početnými prejavmi agresivity, ktoré sú spomínané a zdokumentované v rôznych častiach spisu sp. zn. 37P/291/2017. Matka maloletej v odvolaní ďalej uviedla, že súd prvej inštancie nad rámec jednotlivých návrhov upravil stretávanie otca s maloletou aj počas zimných prázdnin, jarných prázdnin, veľkonočných prázdnin a letných prázdnin. Takto upravený styk dcéry s otcom je podľa matky maloletej v súčasnej dobe pre dcéru nepriaznivý a môže jej spôsobiť psychickú traumú. Sám otec takto upravený styk (styk počas prázdnin) s dcérou nenavrhol, a to podľa názoru matky z toho dôvodu, že veľmi dobre vedel, že dcéra takúto úpravu styku nedokáže zvládnuť. V uvedenej súvislosti matka maloletej Liliány v odvolaní zdôraznila, že výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloleté dieťa negatívnym vplyvom. Je potrebné brať ohľad na záujmy dotknutých osôb, avšak predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa. V uvedenej súvislosti matka maloletej R. v odvolaní uviedla, že Európsky súd pre ľudské práva prisúdil zvláštny význam zvrchovanému záujmu dieťaťa, záver Európskeho súdu pre ľudské práva má podľa matky maloletej na mysli hlavne potrebu nájdenia určitého konkrétneho spôsobu zosúladenia toho, čo je v záujme maloletého dieťaťa a čo je v záujme jeho rodičov. Dcéra je kvôli svojej diagnóze citlivá na zmeny, ktoré u nej vyvolávajú silný stres, ktorý môže vyústiť až do psychického zrútenia. Rovnako jej hrozí pri trvalej záťaži rozvoj ďalších psychiatrických komorbidít. Navrhovaná úprava stretávania sa dcéry s otcom počas prázdnin je podľa matky maloletej absolútne nevhodná, pretože dcéra by to nezvládla, nakoľko by boli výrazne narušené jej stereotypy a denný režim a nebolo by jej umožnené zregenerovať sa ani v čase prázdnin. Takýmto spôsobom by bola dcéra vytrhnutá na celé dni zo svojho prirodzeného prostredia, pričom takú dlhú dobu mimo domova nikdy nebola. Vo výroku IV. rozsudku

súdu prvej inštancie vymedzený čas styku otca s dcérou počas prázdnin, má dcéra podľa odôvodnenia súdneho rozhodnutia tráviť v otcovi v prenajatom byte, o ktorom sa ani nevie, či stále reálne existuje (či ho má otec maloletej ešte prenajatý). Súd prvej inštancie nezobral podľa matky maloletej do úvahy ani vyjadrenie kolízneho opatrovníka a komisára pre deti, ktorý zhodne odporučili upraviť stretávanie otca s maloletou prvé tri mesiace za prítomnosti matky.

2.1 Matka maloletej R. v odvolaní ďalej uviedla, odvolaním napáda aj výrok VII. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie uložil rodičom maloletej R. povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Banská Bystrica, ktoré odvolanie proti uvedenému výroku rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnila matka maloletej tým, že už absolvované odborné poradenstvá na referáte poradensko-psychologických služieb nič doposiaľ nepriniesli, preto je toho názoru, že uloženie tejto povinnosti rodičom maloletej neplní žiaden účel, a preto nevidí žiadny reálny dôvod na to, aby sa mali s otcovi maloletej ako rodičia maloletej podrobovať takémuto odbornému poradenstvu. Zdôraznila, že k otcovi maloletej pristupovala vždy korektne, o všetkom, čo sa týka dcéry ho informuje, vždy dodržiavala vykonateľné súdne rozhodnutia. Zo záverov poradensko-psychologického procesu vyplynulo, že komunikácia rodičov maloletej ohľadom maloletej je primeraná, rodičia si dokážu odovzdať základné informácie o maloletej, a preto obnovu poradensko-psychologického procesu považuje za nadbytočnú a šikanóznou. Uviedla, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Na základe uvedeného matka maloletej žiadala, aby odvolací súd rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/244/2018 zo dňa 23.07.2021 vo výroku IV. a VII. zrušil alebo aby vo veci rozhodol sám tak ako to navrhla v petite odvolania, teda tak, že upraví styk otca s maloletou R. E., nar. XX.XX.XXXX na každý páry týždeň v roku v sobotu od 14.00 hod. do 18.30 hod. a v nedeľu od 11.00 hod. do 15.30 hod. za prítomnosti matky dieťaťa a zruší rodičom maloletej R. E., nar. XX.XX.XXXX uloženú povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko - psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica.

3. Otec maloletej R. v odvolaní uviedol, že podáva odvolanie do výroku III., IV. a VII. rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré odôvodňuje tým, že a) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP), že b) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP), že c) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP) a že d) súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

3.1 Otec maloletej R. v odvolaní ďalej uviedol, že odvolaním napadnutý výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým mu súd prvej inštancie uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej R. výživným v sume 230,-Eur mesačne považuje za nesprávny, pretože súd prvej inštancie riadne nezistil skutkový stav potrebný na to, aby dospel na základe vykonaných dôkazov v otázke výšky výživného na maloletú R. k správny skutkový záverom. Zdôraznil, že výživné na maloleté deti má spotrebný charakter a malo by zodpovedať súdom riadne zistenej výške mesačných nákladov na maloleté dieťa, spočívajúcej vo vyčíslení všetkých pravidelne sa opakujúcich a nepravidelných platieb na dieťa. V uvedenej súvislosti otec maloletej R. v odvolaní zdôraznil, že súdna prax sa ustálila v názore, že ani určenie výšky výživného na spotrebné výdavky nie je bezhraničné. Za súčasného právneho stavu nemožno priznať výživné vo vyššej výške, než sú predloženými dôkazmi preukázané výdavky na maloleté dieťa. Zo zisteného skutkového stavu, na ktorý súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku odkazuje, vyplýva, že maloletá R. navštevuje 1. ročník súkromnej základnej školy, čo nie je sporné. Ako neurčité, nezrozumiteľné a pre určenie výšky výživného sporné označil otec maloletej R. v odvolaní skutkové zistenia súdu prvej inštancie ohľadom výšky spotrebných nákladov na maloletú R., ktoré matka maloletej vyčísliť „v celkovej sume 296,- Eur mesačne“. V uvedenej súvislosti otec maloletej R. v odvolaní uviedol, že maloletá R. v škole a mimo školy nenavštevuje žiadne krúžky, je vedená v psychologickú, psychiatrickú, gastroenterologickú ambulanciu, neužíva žiadne lieky, ale užíva výživové doplnky a probiotiká za poplatok v sume 12,- Eur mesačne, magnézium za poplatok v sume 5,- Eur mesačne, B - komplex za poplatok v sume 2,- Eur mesačne, tyrilový olej za poplatok v sume 7,- Eur mesačne a v zime ešte k tomu vitamíny D a C. Matka maloletej býva s maloletou v byte vo vlastníctve jej matky spolu s ňou, pričom mesačné výdavky vynaložené na bývanie v byte matky matky maloletej vyčísliť matka maloletej na sumu 200,- Eur mesačne, na čo prispieva matka maloletej svojej matke sumou 100,- Eur, z ktorej pripadá na maloletú sumu 50,- Eur mesačne. Súd prvej inštancie v

odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uvádza, že vykonaným dokazovaním bola preukázaná výška odôvodnených potrieb maloletej v celkovej sume 230,- Eur mesačne, pozostávajúcich (ods. 43 a ods. 25 odôvodnenia rozsudku) z nasledovných výdavkov: zápisné za školský rok 2020/2021 uhradené matkou maloletej v sume 100,- Eur, školné v sume 1100 Eur (mesačne 91,66 Eur), príspevok na školské pomôcky v sume 135,- Eur (mesačne 11,25 Eur), učebnica angličtiny a hovoriace pero v sume 30,- Eur (mesačne 2,50 Eur), stravné v sume 266,90 Eur za rok, čo je 26,69 Eur mesačne, maximálne 66,90 Eur mesačne. Vo svojej domácnosti má mesačný zálohový predpis na 3 osoby v sume 150,- Eur (mesačne na maloletú 50,08 Eur). Keďže súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku z hľadiska právneho posúdenia argumentoval tým, že v konaní o rozvod manželstva sa pri určovaní výšky výživného nepostupuje podľa § 78 ods. 1 a 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej „Zákon o rodine“), ktorý upravuje hmotnoprávne podmienky na zvýšenie výživného, ale postupuje sa podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, vzhľadom k tomu, že v konaní o rozvod manželstva súd nezvyšuje výživné, ale určuje výživné, bol povinný opätovne - nanovo (teda napriek už vykonanému zisťovaniu výdavkov na maloletú v konaní o úpravu práv a povinností k maloletej na čas do rozvodu manželstva) v celom rozsahu riadne zistiť a kvalifikovať výšku spotrebných nákladov maloletej, čo ale podľa názoru otca maloletej súd prvej inštancie neurobil.

3.2 V rozsudku súdu prvej inštancie absentuje podľa otca maloletej jednoznačné a nesporné kapitalizovanie výšky spotrebných mesačných nákladov na maloletú a pokiaľ by sa aj priklonil k názoru, že neabsentuje, tak tieto spotrebné mesačné náklady na maloletú súd prvej inštancie uvádza v mesačnej výške 230,- Eur, čo podľa otca maloletej de facto znamená, že súd prvej inštancie zaviazal otca maloletej platiť celú výšku spotrebných mesačných nákladov na maloletú, čo odôvodnil potrebami maloletej, pričom podľa otca maloletej súd prvej inštancie preukázateľne nesprávne aplikoval ustanovenie § 19 Zákona o rodine a ustanovenie § 62 ods. 4 Zákona o rodine. Otec maloletej v odvolaní ďalej uviedol, že hoci súd prvej inštancie ustálil príjem matky maloletej vo výške 1 008,91 Eur mesačne a uviedol, že príjem matky maloletej v uvedenej sume umožňuje matke maloletej podieľať sa na výžive maloletej, neuviedol v akom rozsahu a výške započítal zložku osobnej starostlivosti matky o maloletú do povinnosti matky maloletej podieľať sa na výžive maloletej, ktorá zložka osobnej starostlivosti matky maloletej o maloletú je však podľa otca maloletej v menšom rozsahu, ako keby sa matka maloletej starala o maloletú celý deň. V uvedenej súvislosti otec maloletej v odvolaní ďalej uviedol, že matka maloletej má okrem výživného, na zaplatenie ktorého ho súd prvej inštancie zaviazal v sume 230,- Eur a svojej mzdy zistenej vo výške 1 008,91 Eur mesačne k dispozícii ešte sumu 64,97 Eur, pozostávajúcu z prídavku na dieťa, ktorý je vo výške 25,50 Eur mesačne a z daňového bonusu na dieťa vo veku nad 6 rokov veku do 15 rokov veku, v sume platnej od 01.07.2021 do 31.12.2021 vo výške 39,47 Eur mesačne (to je spolu 64,97 Eur mesačne). V nadväznosti na uvedené otec maloletej R. v odvolaní zdôraznil, že matka maloletej má v zmysle odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie „súdom ustálenú výšku spotrebných nákladov maloletej v rozhraní od 230,- až do 296,- Eur mesačne, pričom jej súd prvej inštancie na výživnom prikázal sumu 294,97 Eur (230,- Eur plus 64,97 Eur)“, preto sa mu s odkazom na vyššie uvedené javí záver súdu prvej inštancie, že do výživného plateného otcom na maloletú R. vo výške 230,- Eur mesačne premietol aj zvýšené výdavky otca spojené s realizáciou styku s maloletou mimo miesta svojho bydliska ako nezrozumiteľný a neodôvodnený, pretože nie je zrejmé v akom rozsahu, v akej výške a ako túto skutočnosť súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške výživovacej povinnosti otca na maloletú R. zohľadnil. V uvedenej súvislosti poukázal otec maloletej R. v odvolaní na rozhodnutia Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 955/15 zo dňa 14. 03. 2017, sp. zn. I. ÚS 2996/17 zo dňa 29.05.2018 a sp. zn. IV.ÚS 4156/19 zo dňa 02.09.2020. Uviedol, že odvolaním napadnutý výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie považuje za rozhodnutie, a) v ktorom súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, b) za rozhodnutie, ktoré vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, c) za rozhodnutie, v ktorom súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutkový stav veci.

3.3 Pokiaľ ide o odvolanie otca maloletej R. proti výroku IV., ktorým súd prvej inštancie upravil styk otca s maloletou R., otec maloletej R. v odvolaní uviedol, že podľa odôvodnenia rozsudku mal súd prvej inštancie zo záverov znaleckého posudku vypracovaného v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/291/2017 znalcom Mgr. Františkom Nociarom preukázané, že maloletá R. sa veľmi rýchlo na kontakt s otcom adaptuje. Už v tom čase (v čase vypracovania znaleckého posudku) odporúčal znalec styk otca s maloletou upraviť bez prítomnosti matky. V uvedenej súvislosti otec maloletej v odvolaní poukázal na to, že znalec nikde v znaleckom posudku neuviedol, že neodporúča prespávanie maloletej R. u otca. Bez povšimnutia nesmie podľa otca maloletej R. zostať konštatovanie

súdu prvej inštancie, že znalecký posudok vypracovaný znalcom Mgr. Františkom Nociarom v konaní sp. zn. 37P/291/2017 bol vypracovaný dňa 07.06.2019, od kedy je maloletá R. staršia, ukončila 1. ročník súkromnej základnej školy, v ktorej napriek diagnostikovanému Aspergerovmu syndrómu sa podľa charakteristiky školy zadaptovala a nemá problém sa začleniť do kolektívu. Zo správy školy, ktorú maloletá navštevuje vyplynulo, že maloletá nemá v škole problémy, rýchlo sa adaptovala tak na nový kolektív ako aj na nové prostredie. Súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že je preukázaná adaptačná schopnosť maloletej, že je preukázaný vzťah maloletej k otcovi, že je znaleckým dokazovaním zistená hyperaktivita matky maloletej, že má súd prvej inštancie za to, že prítomnosť matky na styku otca s maloletou nie je potrebná, a preto v tejto časti návrhu matky maloletej nevyhovel. V nadväznosti na uvedené otec maloletej R. v odvolaní uviedol, že z vykonaného dokazovania je nesporne preukázané ako matka maloletej R. v rámci svojej hyperaktivity negatívne reaguje na snahu otca a príbuzných z jeho strany (starej matky maloletej) o rozšírený styk s maloletou dcérou. Stará matka maloletej z otcovej strany sa domáha aspoň nejakého telefónu alebo nejakého styku s maloletou a na toto matka maloletej nereaguje, pričom vzťah maloletej a starej matky maloletej zo strany matky maloletej, matka maloletej buduje.

3.4 Pokiaľ ide o odvolanie otca maloletej proti výroku VII. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie uložil rodičom maloletej povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb UPSVaR v Banskej Bystrici, otec maloletej v odvolaní uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku VII. považuje za rozhodnutie, ktoré má tzv. inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pretože odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku je v tejto časti arbitrárne, nezrozumiteľné a nevykonateľné a spočíva na nesprávnom právnom posúdení. V nadväznosti na uvedené poukázal otec maloletej v odvolaní na to, že výchovné opatrenie predstavuje samostatný právny inštitút, ktorým sa vykonáva spoločenský dohľad nad výkonom rodičovských práv a povinností rodičov vo vzťahu k ich dieťaťu, preto aj konanie o nariadenie výchovného opatrenia je samostatným konaním, zaradeným pod ustanovenie § 111 CMP medzi konania starostlivosti súdu o maloletých, preto mal súd prvej inštancie podľa otca maloletej s poukazom na vyššie citované ustanovenie § 111 CMP rozhodnúť o vylúčení tejto časti konania na samostatné konanie v zmysle ust. § 166 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP. V závere odvolania otec maloletej uviedol, že žiada, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/244/2018-492 zo dňa 23. júla 2021 v odvolaní napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alebo aby rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/244/2018-492 zo dňa 23. júla 2021 v odvolaní napadnutom rozsahu, teda vo výroku III., IV. a VII. zmenil nasledovne: výrok III. „otec je povinný prispievať na výživu maloletej R. E., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 200,- Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku“,

výrok IV. „súd upravuje styk otca s maloletou R. E., nar. XX.XX.XXXX na
1/ každý párny týždeň v roku od piatka od 15.30 hod. nepretržite do nedele do 15.30 hod.,
2/ každý nepárny rok počas zimných prázdnin od 29.12. od 10.00 hod. nepretržite do 25.12 do 18.30 hod. a každý párny rok od 29.12. od 10.00 hod. nepretržite do 02.01. nasledujúceho párneho roka do 18.00 hod.,
3/ každý nepárny rok počas jarných prázdnin od pondelka od 10.00 hod. nepretržite do piatka do 18.30 hod.,
4/ každý párny rok počas veľkonočných prázdnin od piatka od 10.00 hod. nepretržite do pondelka do 18.30 hod.,
5/ každý rok počas letných prázdnin od 01. 07. od 10.00 hod. nepretržite do 16.07. do 18.30 hod. a od 01.08. od 10.00 hod. nepretržite do 15.08. do 18.00 hod.“,

výrok VII. „súd ukladá rodičom maloletej R. E., nar. XX.XX.XXXX povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica v rozsahu 20 hodín, po uplynutí obdobia, na ktoré bolo výchovné opatrenie uložené, referát poradensko-psychologických služieb podá správu o absolvovaní a výsledku výchovného opatrenia, a to do 30 dní“.

4. Matka maloletej R. vo vyjadrení k odvolaniu otca maloletej uviedla, že otec maloletej v odvolaní nezarátal do výdavkov na maloletú pomernú mesačnú čiastku platieb za inkaso, výdavky na oblečenie, obuv, hygienické potreby, stravu mimo školského zariadenia, knihy, hračky, časopisy, či športové potreby.

Ďalej uviedla, že platby za stravu v súkromnej základnej škole za školský rok 2020/2021 neboli kompletne vyčíslené, pretože počas lockdownu sa deti v škole nestravovali, rovnako neboli z dôvodu pandémie vyčíslené žiadne výdavky na výlety, exkurzie, návštevy divadiel, múzeí; pokiaľ ide o úpravu styku matka maloletej vo vyjadrení k odvolaniu otca maloletej zotrvala na svojich predchádzajúcich stanoviskách. Otec maloletej sa k odvolaniu matky maloletej nevyjadril, vo vyjadrení k nižšie uvedenému stanovisku komisárky pre deti k jeho odvolaniu, otec maloletej okrem iného uviedol, že rozšírenie styku s maloletou dcérou oproti predchádzajúcej úprave styku navrhol z toho dôvodu, že „neuspokojivý stav“ trval dlhšiu dobu. Rozšírenie styku však nemôže mať podľa otca maloletej len charakter kozmetickej zmeny, pretože to škodí maloletej. Matka maloletej vo vyjadrení k nižšie uvedenému stanovisku komisárky pre deti uviedla, že tak komisárka pre deti ako aj kolízny opatrovník maloletej zastáva názor, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o úprave styku zmenil v súlade so závermi znaleckého dokazovania (znalecký posudok vypracovaný znalcom Mgr. Františkom Nociarom) a zdravotným stavom maloletej.

5. Komisárka pre deti sa k odvolaniu matky maloletej R. vyjadrila tak, že za súčasnej situácie je vhodné, aby bola maloletá v osobnej starostlivosti matky a súčasne, aby bol upravený kontakt s otcom maloletej, a to tak, aby sa maloletá s otcom stretávala spočiatku za prítomnosti matky a neskôr už bez prítomnosti matky. Ďalej uviedla, že má za to, že v počiatočnej fáze kontaktu otca s maloletou prítomnosť matky nijakým spôsobom nedevalvuje vzťah otca k maloletej, práve naopak, otec matke preukáže dostatok empatie a rodičovských zručností tak, aby v ďalšej fáze stretávania sa otca s maloletou nemala matka dôvod spochybňovať rodičovské kompetencie otca a tento kontakt a vzťah podporovala. Podčiarkla, že z praktických skúseností vie, že pokiaľ sa rodičia detí vedia spofahnúť jeden na druhého a pochopia svoje úlohy v ich živote, neriešia svoje výhrady voči druhému rodičovi podaniami na súd, ale vedia sa dohodnúť, čo v konečnom dôsledku reprezentuje najlepší záujem dieťaťa. Pokiaľ ide o súdom prvej inštancie rodičom maloletej uloženú povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb, komisárka pre deti vo vyjadrení k odvolaniu matky maloletej uviedla, že nepovažuje za nevyhnutné nariadiť rodičom maloletej výchovné opatrenie, nakoľko v komunikácii rodičov maloletej nevidí problém.

6. Vo vyjadrení k odvolaniu otca maloletej komisárka pre deti uviedla, že v časti výživného ponecháva na úvahe odvolacieho súdu argumentáciu otca maloletej, v časti úpravy styku maloletej s otcom poukazuje na to, že kontakt s otcom môže byť do budúcnosti úplne iný, ako upravil súd prvej inštancie, a to tak do rozsahu ako aj do kvality. Tak ako sa bude vyvíjať maloletá, bude sa vyvíjať aj vzájomný vzťah medzi otcom a maloletou, čo závisí od rodičov maloletej, resp. od matky maloletej ako preferenčného rodiča v tom zmysle ako bude vzťah otca a dcéry podporovať. V uvedenej súvislosti komisárka pre deti vo vyjadrení k odvolaniu otca maloletej uviedla, že tak otec ako aj matka maloletej si musia uvedomiť, že akýkoľvek autoritatívny zásah len zhoršuje vzájomné vzťahy rodičov, čo sa v konečnom dôsledku prejaví na sociálnom prostredí maloletej, ktoré jej rodičia vytvárajú. Pokiaľ otec maloletej opieral svoje odvolanie v časti úpravy styku s maloletou o znalecké dokazovanie, komisárka pre deti vo vyjadrení k odvolaniu otca maloletej poukázala na tú skutočnosť, že znalecký posudok je len jeden z vykonaných dôkazov, ktoré súd vyhodnocuje jednotlivo ale aj vo vzájomných súvislostiach s ostatnými vykonanými dôkazmi a na základe takto vyhodnotených dôkazov si potom vytvára právny názor. V nadväznosti na uvedené komisárka pre deti vo vyjadrení k odvolaniu otca maloletej uviedla, že „v časti úpravy styku otca s maloletou považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny“. Ďalej uviedla, že pokiaľ otec maloletej „vo svojom odvolaní navrhuje odvolaciemu súdu výchovné opatrenie“, tak už vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu matky skonštatovala, že komunikácia medzi rodičmi maloletej prebieha. Zdôraznila, že vynucovať výchovné opatrenie a spoliehať sa na to, že prostredníctvom orgánu na tento účel určeného sa niečo odstráni, zlepší, upraví alebo nastolí, je bez úprimnej snahy oboch rodičov, nemožné. Skôr odporúča rodičom rozvíjať komunikáciu, ktorá už prebieha a až v prípade vzájomného nepochopenia sa alebo stagnácie komunikácie navrhuje požiadať úrad práce, sociálnych vecí a rodiny alebo akreditovaný subjekt pre danú oblasť o pomoc a spoluprácu.

7. Kolízny opatrovník maloletej vo vyjadrení k odvolaniu matky a otca maloletej uviedol, že súhlasí s tým, aby bolo manželstvo rodičov maloletej rozvedené, nakoľko rodičia maloletej dlhodobo nežijú v spoločnej domácnosti a ich manželstvo neplní svoj spoločenský účel. Zároveň odporučil potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie aj pokiaľ o výživné v sume 230,- Eur, nakoľko takáto suma výživného na maloletú, ktorú súd prvej inštancie určil, neohrozí životnú úroveň otca dieťaťa. Pokiaľ ide o úpravu styku otca s maloletou, kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca a matky maloletej navrhol, aby odvolací súd

vo výroku IV. rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že upraví stretávanie otca s maloletou v súlade so záverom znaleckého dokazovania pri zohľadnení zdravotného stavu maloletej. V odvolaní otca a matky napadnutom výroku VII. rozsudku súdu prvej inštancie, kolízny opatrovník maloletej navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť - povinnosť rodičov maloletej zúčastniť sa odborného poradenstva na referáte poradensko-psychologických služieb časovo ohraničiť najdlhšie však na dobu 6 mesiacov.

8. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie matky a otca maloletej R. v súlade s ust. § 65 a ust. § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP (a contrario) a rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku, ktorým súd prvej inštancie uložil otcovi maloletej R. povinnosť prispievať na jej výživu výživným v sume 230, - Eur mesačne a vo výroku o trovách prvoinštančného konania podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil. Vo výroku, ktorým súd prvej inštancie upravil styk otca s maloletou R. podľa ust. § 388 CSP zmenil, tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku; vo výroku, ktorým súd prvej inštancie uložil rodičom maloletej R. povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. a) CSP zrušil a konanie v uvedenom rozsahu podľa ust. § 391 ods. 1 CSP zastavil.

9. Podľa § 24 ods. 1 a 4 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

10. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

11. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

12. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

13. Podľa § 37 ods. 2, písm. d) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

14. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti záverov súdu prvej inštancie premietnutých do odvolaní matky a otca maloletej R. napadnutých výrokoch rozsudku súdu prvej inštancie (výroky IV. a VII. rozsudku súdu prvej inštancie napadla odvolaním matka maloletej a výroky

III., IV. a VII. rozsudku súdu prvej inštancie napadol odvolaním otec maloletej), a to v súlade s ust. § 65 a § 66 CMP.

15. Po prejednaní odvolania matky a otca maloletej R. odvolací súd uvádza, že pokiaľ otec maloletej v odvolaní namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku III., ktorým súd prvej inštancie uložil otcovi maloletej R. E. povinnosť prispievať na výživu maloletej R. výživným v sume 230,- Eur mesačne, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a z nesprávnych skutkových záverov, pričom je nejasné a nezrozumiteľné, pretože súd prvej inštancie a) nezistil riadne výšku mesačných výdavkov (nákladov) na maloletú R., b) matke maloletej ustálil náklady na maloletú v rozmedzí od 230,- Eur do 296 Eur,- mesačne a na výživnom jej priznal sumu 294, 97 Eur mesačne (230,- Eur plus 64,97 Eur), c) zaviazal ho platiť výživné v celej sume zistených mesačných výdavkov na maloletú R., t. j. v sume 230,- Eur, d) pri určení výšky výživného nezohľadnil skutočnosť, že matka maloletej poberá na maloletú rodinné prídavky v sume 25,50 Eur mesačne a uplatňuje si na maloletú daňový bonus v sume 39,47 Eur mesačne (čo je spolu 64,97 Eur mesačne), teda má okrem zisteného príjmu v sume 1 008,91 Eur mesačne k dispozícii aj sumu 230,- Eur mesačne titulom výživného na maloletú R. a sumu 64, 97 Eur mesačne titulom rodinných prídavkov a uplatneného daňového bonusu (25,50 Eur plus 39,47 Eur), e) súd prvej inštancie nevysvetlil ako, v akom rozsahu a akým spôsobom premietol do výšky vyživovacej povinnosti otca na maloletú skutočnosť, že otcovi maloletej vznikajú v súvislosti s realizáciou styku s maloletou výdavky na cestovné z Prahy do Banskej Bystrice a späť a na prenájom bytu v mieste súčasného bydliska maloletej - v Banskej Bystrici, ktoré by mu neboli vznikli, keby sa matka maloletej nepresťahovala s maloletou z Prahy do Banskej Bystrice, odvolací súd poukazuje na to, že matka maloletej vyčíslila v návrhu na rozvod manželstva a na úpravu práv a povinností k maloletej R. na čas po rozvode manželstva náklady na maloletú v sume v sume 505,- Eur. Do uvedenej sumy zahrnula matka maloletej R. okrem nákladov na obuv, oblečenie, výživové doplnky, knihy, hračky, návštevu kultúrnych podujatí, psychoterapiu aj náklady súvisiace so stravovaním maloletej v sume 250 Eur; do uvedenej sumy 505,- Eur mesačne nezahrnula matka maloletej R. v návrhu náklady na bývanie (na maloletú pripadajúcu pomernú časť). V uvedenej súvislosti odvolací súd uvádza, že náklady na bývanie a stravu (okrem nákladov na stravovanie maloletej v škole) vynakladá matka maloletej R. na maloletú v rámci toho, že má maloletú R. v osobnej starostlivosti. Neobstojí pritom argumentácia otca maloletej, ktorá vychádza z nesprávnej interpretácia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti výživného, uvedených v odseku 43. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, že súd prvej inštancie zaviazal otca maloletej platiť na maloletú výživné v rozsahu celej sumy zistených výdavkov na maloletú, t. j. v sume 230,- Eur mesačne, pričom je zjavné, že otec maloletej R. vytrhol z kontextu odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nasledovnú vetu: „Súd na základe zisteného skutkového stavu ustálil výšku výživného v sume 230, - Eur“ v tom zmysle, že výška určeného výživného zodpovedá všetkým mesačne vynaloženým výdavkom na maloletú, čo neobstojí, keďže už len z návrhu vyplývajúcich výdavkov na maloletú je zrejmé, že celkové výdavky na maloletú vrátane na ňu pripadajúcich výdavkov na bývanie a stravu (okrem nákladov na stravovanie maloletej v škole) prekračujú sumu 230,- Eur mesačne, a to bez ohľadu na to, či matka maloletej poberá na maloletú R. rodinné prídavky v sume 25,50 Eur mesačne a uplatňuje si na maloletú daňový bonus v sume 39,47 Eur mesačne, pretože suma rodinných prídavkov a uplatneného daňového bonusu zásadným spôsobom nezvyšujú mesačný príjem matky maloletej. V nadväznosti na uvedené odvolací súd uvádza, že matka maloletej R. si plní vyživovaciu povinnosť vo vzťahu k maloletej aj vo forme osobnej starostlivosti, ktorá je vzhľadom na vek maloletej a diagnostikovaný Aspergerov syndróm stále v značnej miere, aj keď si maloletá celkom pochopiteľne vzhľadom na svoj (ešte stále detský) vek nevyžaduje celodennú starostlivosť matky, keďže navštevuje už základnú školu a určitý čas trávi so svojou starou mamou, ktorá býva s maloletou a s matkou maloletej v spoločnej domácnosti, keďže matka maloletej ako samoživiteľka potrebuje mať príjem zo zamestnania, aby (aj keď otec prispieva určitou sumou na výživu maloletej) zabezpečila chod domácnosti. Bez povšimnutia nemožno ponechať podľa názoru odvolacieho ani fakt, že Okresný súd Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 37P/291/2017, predmetom ktorého bola úprava práv a povinností k maloletej R. na čas do rozvodu manželstva, určil na maloletú R. výživné v sume 200,- Eur mesačne, vychádzajúc okrem iného aj z tej skutočnosti, že otec maloletej R. prispieval na výživu maloletej R. zhruba od konca roku 2018 práve uvedenou sumou, t. j. sumou 200,- Eur mesačne. Je preto nepochopiteľné, že potom čo na maloletú R. vznikli preukázateľne v súvislosti s návštevou súkromnej základnej školy (s čím otec maloletej súhlasil a bol s tým uzročený) oproti času úpravy výživného na čas do rozvodu manželstva nové ďalšie výdavky, a to výdavky na školné, ktoré predstavuje ročne sumu 1 100,- Eur a ostatné s návštevou školy spojené výdavky - zápisné, pomôcky, strava v škole a podobne, otec maloletej nesúhlasí s výživným určeným len o sumu o 30,- Eur mesačne vyššiu ako bolo určené výživné v konaní vedenom na Okresnom súde

Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/291/2017 o úpravu práv a povinností k maloletej R. na čas do rozvodu manželstva, keď maloletá R. navštevovala ešte materskú školu. Rovnako sa nemožno stotožniť ani s tou argumentáciou otca maloletej, že súd prvej inštancie pochybil, keď podľa otca maloletej R. nezohľadnil pri určovaní výživného na maloletú R. tú skutočnosť, že otec maloletej má v súvislosti s realizáciou styku s maloletou zvýšené výdavky na cestu z Prahy do Banskej Bystrice a späť a v súvislosti s prenájmom bytu v Banskej Bystrici, pričom poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu ČR sp. zn. IV. ÚS 4156/19 z 2. 10. 2020, sp. zn. I. ÚS 2996/17 z 29. 5. 2018 a sp. zn. I. ÚS 955/15 z 14. 03. 2017, z ktorých jedno je také (sp. zn. I. ÚS 955/15 z 14. 03. 2017), že Ústavný súd ČR sťažnosť sťažovateľa odmietol, pretože dospel k záveru, že v postupe všeobecných súdov a v ich rozhodnutiach nezistil porušenie práva na spravodlivý proces, čiže uvedené rozhodnutie ÚS ČR nemožno ani považovať za rozhodnutie v prospech argumentácie otca maloletej. Bez ohľadu na uvedené odvolací súd uvádza, že rozhodnutia ústavných súdov iných štátov (v danom prípade Ústavného súdu ČR) aj keď sú vzhľadom na v niektorých prípadoch podobnú právnu úpravu (najmä pokiaľ ide o právnu úpravu ČR) určite inšpiratívne, netvorí ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, odklon od ktorej by mohol mať za následok porušenie práva na spravodlivý proces, či existenciu tzv. inej vady konania v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) a písm. d) CSP. V uvedenej súvislosti poukazuje odvolací súd na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/129/2017 z 31. 10. 2017, kde najvyšší súd uvádza, že „do pojmu ustálená rozhodovacia prax treba zahrnúť aj rozhodnutia Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne Súdneho dvora EÚ. Rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR po tento pojem nepatria“. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd prvej inštancie uložil otcovi maloletej R. povinnosť prispievať na výživu maloletej Liliany výživným vo výške 230,- Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku a vo výroku o trovách prvoinštančného konania podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

16. Z obsahu odvolaní matky a otca maloletej R. ďalej vyplýva, že obidvaja rodičia maloletej podali odvolanie proti výroku IV. rozsudku súdu prvej inštancie, kde matka maloletej R. namietala, že súd prvej inštancie nezobral na zreteľ skutočnosť, že ich maloletej dcére bol diagnostikovaný Aspergerov syndróm, teda autistický vývoj osobnosti dieťaťa, keď upravil styk otca s maloletou bez jej prítomnosti a keď bez návrhu upravil styk otca s maloletou aj cez zimné, jarné, veľkonočné a letné prázdniny; otec maloletej v súvislosti s úpravou styku namietal v odvolaní tú skutočnosť, že zo žiadnych vykonaných dôkazov nevyplýva, že by styk otca s jeho maloletou dcérou nemohol byť upravený tak, aby dcéra mohla u neho prespať.

17. Po prejednaní odvolania matky a otca maloletej R. do výroku IV. rozsudku súdu prvej inštancie, teda do časti týkajúcej sa úpravy styku otca s maloletou, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie zohľadniac vek maloletej, jej schopnosť adaptovať sa, záujem otca maloletej (ktorý iniciatívne, tak ako to vyplýva aj z pripojeného spisu sp. zn. 37P/291/2017, absolvoval v školiacom stredisku NAUTIS v Prahe vzdelávacie akcie ohľadne Aspergerovho syndrómu a poruchy autistického spektra u dieťaťa, čiže nemožno bez ďalšieho súhlasiť s tvrdením matky maloletej, že otec maloletej neprispôbil svoje správanie diagnóze ich maloletej dcéry, túto diagnózu ignoruje a popiera existenciu diagnostikovaného ochorenia ich dcéry) tráviť čas so svojou maloletou dcérou vo väčšom rozsahu ako to vyplýva z úpravy styku otca s maloletou na čas do rozvodu manželstva v konaní sp. zn. 37P/291/2017, hodnotenie maloletej súkromnou základnou školou, ktorú maloletá navštevuje, záver znaleckého posudku vypracovaného znalcom Mgr. Františkom Nociarom v konaní sp. zn. 37P/291/2017, nerozhodol v rozpore so záujmom maloletej (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa), keď styk otca s maloletou rozšíril oproti úprave styku otca s maloletou v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/291/2017 o jeden deň každý párný týždeň v roku, (konkrétne o jedno popoludnie v piatok v čase od 15,30 hod. do 18,30 hod.), bez prítomnosti matky (rovnako ako v konaní sp. zn. 37P/291/2017), čím kontinuálne so zreteľom na to, že maloletá R. je oproti času vypracovania znaleckého posudku v konaní sp. zn. 37P/291/2017, (kde znalec Mgr. František Nociar v závere Znaleckého posudku č. 24/2019 zo dňa 07. 06. 2019 uviedol, že maloletá zvládne styk otcom v rozsahu dvoch víkendových dní po tri hodiny aj bez prítomnosti matky) staršia a v škole, kde trávi čas tiež bez prítomnosti matky sa dobre zadaptovala, nadviazal na úpravu styku otca s maloletou rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 37P/291/2017-728 zo dňa 10. 10. 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11CoP/5/2020 zo dňa 30. 04. 2020.

18. V nadväznosti na uvedené odvolací súd po prejednaní odvolania otca a matky maloletej do výrok IV. rozsudku súdu prvej inštancie o úprave styku otca s maloletou R. uvádza, že sa nestotožnil s úpravou styku otca s maloletou R. počas zimných, jarných, veľkonočných a letných prázdnin, o ktorej úprave styku otca s maloletou rozhodol súd prvej inštancie v zmysle ust. § 40 CMP (podľa znenia ktorého súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, aj vtedy, ak sa konanie mohlo začať bez návrhu) bez toho, aby takúto úpravu styku otca s maloletou navrhli rodičia maloletej, pretože odvolací súd dospel k záveru, že na takto koncipovanú úpravu styku otca s maloletou (počas zimných, jarných, veľkonočných a letných prázdnin) nemal súd prvej inštancie oporu vo vykonanom dokazovaní. Na základe uvedených skutočností odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. o úprave styku otca s maloletou podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

19. Pokiaľ rodičia maloletej R. vo svojich odvolaniach zhodne, aj keď každý z nich z iných dôvodov, namietali záver súdu prvej inštancie premietnutý do výroku VII. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie uložil otcovi a matke maloletej R. povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici, odvolací súd po prejednaní odvolania matky a otca maloletej R. proti výroku VII. rozsudku súdu prvej inštancie dospel k záveru, že o uložení uvedenej povinnosti Okresný súd Banská Bystrica už právoplatne rozhodol v konaní vedenom pod sp. zn. 37P/291/2017, a to bez časového obmedzenia trvania uvedeného výchovného opatrenia, pričom z ničoho v priebehu konania nevyplývala skutočnosť, že by vyššie uvedená povinnosť rodičov maloletej R. zanikla, napr. v dôsledku zrušenia rozhodnutia sp. zn. 37P/291/2017-728 zo dňa 10. 10. 2019 v časti uloženej povinnosti rodičom maloletej R. podrobiť sa uvedenému výchovnému opatreniu. V uvedenej súvislosti odvolací súd uvádza, že rozhodnutie o uložení výchovného opatrenia na rozdiel od úpravy práv a povinností k maloletemu dieťaťu, nepodlieha požiadavke samostatnej úpravy na čas do rozvodu manželstva a na čas po rozvode manželstva, preto nebol dôvod, aby súd prvej inštancie o uložení povinnosti rodičom maloletej podrobiť sa odbornému poradenstvu opätovne (duplicitne) v konaní o rozvod manželstva, s ktorým je spojené konanie o úpravu práv a povinností k maloletemu dieťaťu na čas po rozvode manželstva rozhodol, pretože na takéto opätovné rozhodnutie o uložení povinnosti rodičom maloletej R. podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici neboli splnené procesné podmienky (existencia prekážky právoplatne rozhodnutej veci). Na základe uvedených skutočností odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd prvej inštancie uložil rodičom maloletej R. povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici podľa ust. § 389 ods. 1 písm. a) CSP zrušil a konanie v uvedenom rozsahu podľa ust. § 391 ods. 1 CSP zastavil.

20. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

21. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,-Eur (§ 382 ods.1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods.1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP), a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).